

άνεμορρίπητος επίθ. Κεφαλλ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άνεμορρίπη*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. *ἄξιος λύπης - ἄξιολύπητος* κττ.

Ὁ ὑπὸ τοῦ τυφῶνος παρασυρθεὶς: Φρ. *Ἐπῆνε άνεμορρίπητος* (κατεστράφη. Συνών. φρ. *τὸν πῆρε ὁ διάβολος*). Συνών. *άνεμορρίπινος, άνεμορρούφουλος* (ιδ. *άνεμορρούφουλος* 2).

άνεμορρίπινος επίθ. Κεφαλλ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άνεμορρίπη* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ινος*.

Άνεμορρίπητος, ὁ ιδ.: Φρ. *Άνεμορρίπινος κι άνεμοκάπνιστος!* (ένν. νὰ γίνη! Ἀρά).

άνεμόρριχτος επίθ. Κρήτ. *άνεμόρριφτος* Ρόδ.

Έκ τοῦ οὐσ. *άνεμος* καὶ τοῦ ἐπιθ. **ριχτός <ρίχνω*.

Ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καταρριφθεὶς ἢ φερόμενος ἔνθ' άν.: *Ἐλαιὲς άνεμόρριφτες* Ρόδ. || Φρ. *Άνεμόρριχτος άνθρώπος* (τυχαῖος) Κρήτ.

άνεμορρούφουλος ὁ, Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) κ.ά. — ΚΠασαγιάνν. Παραμύθ. 66 ΚΠαλαμ. Πολιτ. μοναξ. 114 — Λεξ. Λεγρ. Μπριγκ. Βλαστ. *άνιμουρρούφ'λας* Θράκ. (Αἰν.) *άνεμορρούφουλος* Κεφαλλ. — Λεξ. Βλαστ. *άνεμορρούφουλο τό*, Πελοπν. (Ἦλ).

Έκ τῶν οὐσ. *άνεμος* καὶ *ρούφουλος*.

1) Βίαιος άνεμος, άνεμοστρόβιλος, τυφῶν ἔνθ' άν.: *Ἡ λάμπα εἶναι ἡ βασίλισσα τῶν νεράιδων... κάνει πολλὰ κακὰ ἔς τὰ καράβια κι ὅλοι οἱ ναυτικοὶ τῇ φοβοῦνται, γιατί αὐτὴ κάνει τὰ σιφονικά καὶ τ' άνεμορρούφουλα (ἐκ παραδ.) Ἦλ. Ἀνήμερο θεοῖό, σὰ θύμωνε, άνεμορρούφουλας!* (ένν. ἐγίνετο) ΚΠασαγιάνν. ἔνθ' άν. || Ποίημ.

Πέθανε; τῇ ρούφηξε ποιοῦ κῦμα,

ποιὸς άνεμορρούφουλας, ποιά ὄργη;

ΚΠαλαμ. ἔνθ' άν. Συνών. ιδ. ἐν λ. *άνεμικὸς* Β 1.

2) Ὑπὸ τὸν τύπ. *άνεμορρούφουλος* ἐπιθετικ., ὁ ὑπὸ τοῦ άνεμοστρόβιλου παρασυρθεὶς Κεφαλλ.: Φρ. *Ἐγινε-ἐπῆγε άνεμορρούφουλος* (ἐφυγε τάχιστα). *Άνεμορρούφουλος κι άνεμοκάπνιστος!* (ένν. νὰ γίνη, ἦτοι νὰ καταστραφῇ! Ἀρά). Συνών. *άνεμορρίπητος, άνεμορρίπινος*.

άνεμος ὁ, σύνηθ. καὶ Καππ. (Σιλ. Σινασσ. Φάρασ.) Πόντ. (Ἄμισ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *άνιμονς* βόρ. ιδιῶμ. *άνομος* Καππ. (Ἄνακ. Ἀραβάν. Σιλ. Σινασσ. Φερτ.) *άνιμος* Πόντ. (Κολων.) *άνεμο* Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Τσακων. *άνιμον* Καλαβρ. (Μπόβ.) *άνεμο τό*, Προπ. (Κύζ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *άνεμος*. Ὁ τύπ. *άνομος* κατὰ προληπτικὴν ἀφομ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 24(1912) 24.

1) Ἡ τοῦ ἀέρος πνοὴ καὶ μάλιστα ἡ ἰσχυρὰ σύνηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἄνακ. Ἀραβάν. Σιλ. Σινασσ. Φάρασ. Φερτ.) Πόντ. (Ἄμισ. Ἰνέπ. Κερασ. Κολων. Οἶν. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: *Ὁ άνεμος βογγάει - βονίζει - λνσοσομανᾷ - μουγκρίζει - σαρώνει - φωνντῶνει - φνσομανᾷ* κττ. *Λνναμώνει - πέφτει ὁ άνεμος. Ἐχει άνεμο δυνατό. Εἶναι άνεμος σήμερα. Ἐνεμος βροχερός-πρίμος-φρέσκος* κττ. πολλαχ. Τὸ ἀπάνω *άνομος* (βόρειος), τὸ κάτω *άνομος* (νότιος) Ἀραβάν. Ἐ' *άνέμου* (ἐκ βορρᾶ) Ἰκαρ. Ἀπ' *άνέμου* (ἀντὶ ὑπ' ανέμου, ἐκ νότου) αὐτόθ. Ἐρχομαι ἔ' *άνέμου* (ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος) Κάρπ. Ἐν ἔδει στεμ-μὸν ὁ άνεμος Ρόδ. *Άνεμο ἐκρέμισεν τὸ δεντροῦ Ὀφ. Ἐφύσεσεν ὁ άνεμον κ' ἔχπασεν τὰ δεντρα (ἔχπασεν=ἐξεργίζωσεν)* Τραπ. || Φρ. *Ὁ δεῖνα εἶναι σὰν τὸν άνεμο ἢ γυρίζει κατὰ τὸν άνεμο (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀστάτου χαρακτῆρος)* πολλαχ. *Σὰν άνεμος ἔς τὰ φύλλα (ἐπὶ βιαίας ὀρμῆς)*

Κερασ. *Άνεμος νὰ πᾶς καὶ νὰ ῥῥῃς* (δηλ. ὡς άνεμος, ἦτο τάχιστα) Ἦπ. *Ποῦ κουκκὶ καὶ ποῦ άνεμος;* (φρ. παιδιᾶς, καθ' ἣν ἡ *μάννα* ἐγκλείουσα εἰς μίαν ἐκ τῶν χειρῶν μικρὸν λίθον ἢ ξύλον προτείνει εἰς τοὺς παίκτας ἀμφοτέρας τὰς πυγμὰς καὶ ζητεῖ νὰ μαντεύσουν εἰς ποίαν εὐρίσκεται τοῦτο ὑπονοουμένου ὅτι εἰς τὴν ἑτέραν θὰ ὑπάρχῃ *άνεμος*, δηλ. τίποτε) Κρήτ. Πελοπν. (Μαντίν.) κ.ά. *Τὰ πῆρ' οὐ άνιμονς* (κατεστράφη ἢ ὑπόθεσις) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) *Άνέμου πουλλὶ γένηκε* (ἔγινε ἄφαντος) Ἦπ. *Άνιμονς γίν'κι* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. *Λόγια τ' άνέμου* (ἀνόητα, μωρὰ) Πελοπν. (Δημητσάν.) *Άνέμονς τηγανιστοὺς λέει* (λόγους μωροὺς) Κρήτ. *Άνεμος τηγανιστός* (πρᾶγμα ἀνάξιον λόγου) Τῆν. *Δουλειὲς τ' άνέμου* (ἀνόητοι ἐπιχειρήσεις) Λεξ. Δημητρ. *Τοῦ άνέμου τὰ λές* (μάτην λέγεις) Κρήτ. *Ζῆ μὲ τὸν άνεμο* (δὲν τρώγει τίποτε) αὐτόθ. *Τὰ δῖν' τὰ λεπτὰ ἔς τὸν άνεμο* (τὰ σπαταλᾷ) Ἀνδρ. Ἐ' *τοὺς πέντε άνέμονς* (ἐπὶ τελείας ἐγκαταλείψεως) Πελοπν. (Λακων.) *Άνεμος κι ἀέρας* (ἐπὶ πρᾶγματος ἀβαροὺς) Ἄμισ. *Άνεμο κοσκινίζει* (ματαιοπονεῖ) Λεξ. Δημητρ. *Κάνει τὸν άνεμο κονβάρι* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. *Τὸν δέρονον οἱ άνεμοι* (εὐρίσκεται εἰς δυσχερεῖς περιστάσεις) αὐτόθ. *Άνεμος ἔς τὸ σπαθὶ σου!* (ένν. προσέκρουσε, δηλ. άνεμον ἔκοψες μὲ τὸ σπαθὶ σου! Πρὸς τὸν μεγαλαυχοῦντα διὰ μηδαμινὸν κατόρθωμα) Κερασ. *Ἐέντον ἔς σὸν άνεμον τὰ φύλλα* (ἔγινεν ὅπως ἔς τὸν άνεμον τὰ φύλλα, δηλ. διεσκορπίσθη) Χαλδ. *Γῖν'κι τ' άνέμ' οὐ καβγᾶς* (ἐπὶ σφοδρᾶς λογομαχίας) Ἦπ. *Τὸ ὄωκε τ' άνέμου καὶ τὸ πῆρε* (τὸ κατέστρεψε) Λευκ. || Ἡ λ. ἀπαντᾷ καὶ εἰς πολλαῖς φράσεσι ἀρᾶς ἐχούσας τὴν ἔννοιαν τοῦ αἰφνιδίου ἐξαφανισμοῦ καὶ γενικώτερον τοῦ ὀλέθρου καὶ τῆς καταστροφῆς: *Αἱ ἔς τὸν άνεμο ἦ κατ' άνέμου!* (πῆγαινε νὰ χαθῇς, πῆγαινε ἔς τὸ διάβολο!) Ἐ' *τὸν άνεμο νὰ πᾶς!* Ἀς *πάη - νὰ πάη ἔς τὸν άνεμο!* πολλαχ. *Πίσω τὸν άνεμο καὶ πίσω τὸν ἡλιο!* (ένν. νὰ πηγαίνῃ) Ἦπ. *Άνεμο δῶν άνέμω νὰ πάη!* Ἀνδρ. *Άνεμος καὶ τοῦ κάκον νὰ πάη!* Νάξ. *Νὰ πᾶς ἱσοῖ ποῦ ψήρ' ἢ γήλους τοῦ φονμί το' ἢ -ῖ-άνιμονς τὴν πίττα!* Λέσβ. *Άνεμος τό φερε, άνεμος νὰ τὸ πάρη!* (ένν. τὸ κακόν. Ἐξ ἐπῶδ. κατὰ τοῦ ὀφθαλμικοῦ νοσήματος τῆς κριθῆς) Ἦπ. Κεφαλλ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) Ἡ σημασιολογικὴ αὕτη χρῆσις καὶ ἀρχαία. Πβ. Ὀμ. Ζ 345 «ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ, | οἷχεσθαι προφέρουσα κακὴ άνέμοιο θύελλα | εἰς ὄρος ἢ ἐς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης» καὶ Π.Δ. (Ἦσ. 57,13) «τούτους γὰρ ἅπαντας άνεμος λήψεται καὶ ἀποίσει καταιγίς». *Άνεμος κατὰ καπνοῦ* (ἐπὶ τῶν ἀδίκως ἀποκτωμένων καὶ κακῶς ἐξαφανιζομένων ὡς ὁ άνεμος σκορπίζει τὸν καπνόν) Ἦπ. *Ἠπήαινε άνεμος τσαὶ τοῦ καπνοῦ* (κατεστράφη παντελῶς) Ἀνδρ. *Πάει τ' άνέμου καὶ τοῦ καπνοῦ* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κεφαλλ. Κύθν. Πελοπν. (Δημητσάν.) *Πάει τ' άνέμου* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) πολλαχ. *Ἐ άνέμοι το' ἔ καπνοὶ θὰ τὰ φάσιν* (κακῶς θὰ διασκορπισθοῦν) Μεγίστ. *Άνεμος καὶ τοῦ καπνοῦ νὰ πάρη τὸ κορμί σου!* (νὰ καταστραφῇ!) Κρήτ. || Παροιμ.

Άνέμου σωρέματα | διαβόλου σκορπίσματα

(ἐπὶ σπατάλης περιουσίας ἀδίκως ἀποκτηθείσης. Πβ. καὶ *άνεμολίχνισμα, άνεμομάδεμα*) Ἰνέπ.

Μὲ τῇ ματσούκα πολεμᾷ τὸν άνεμο νὰ δειρῇ

(ἐπὶ τοῦ ματαιοπονοῦντος) Πελοπν.

Μπονάτσα μεσοπέλαγα κι άνεμος ἔς τὸ λιμάνι

(ἐπὶ δυσμενῶν καὶ ἀντιξόων περιστάσεων) Λεξ. Δημητρ.

Τὰ νέφια φέρονον άνεμοι κι άνεμοι τὰ σκορπίζουν

(ἡ τύχη καὶ προάγει καὶ καταστρέφει) αὐτόθ. *Ρώτησαν τὸν άνεμο τί δουλειὰ κάνει κ' εἶπε «πάω κ' ἔρχομαι»* (ἐπὶ τοῦ εἰς ἄσκοπα καὶ ἀνωφελῇ ἀσχολουμένου) αὐτόθ. || Γνωμ.

